

Ὁ Ἥφαιστος, συνοδούμενος ἀπὸ τὶς Νύμφες, πηγαίνει νὰ μάθῃ ἀπὸ τὴ μητέρα τοῦ Ἀχιλλέως Θεΐδα τὴν ἀφορμὴ τῆς θλίψεώς της. (Ἔργον τοῦ Φλάμιαν).

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ANDREAS SCHACH

ΤΟ ΤΡΟΜΕΡΟ ΨΕΜΜΑ

Εἶχαν βγεῖ ἀπ' τὸ δωμάτιο, ὅπου ὁ ἄρρωστος οὔτε κοινοῦταν, οὔτε μιλοῦσε καθόλου. Ὁ γιατρός σήκωσε τοὺς ὄμους μ' ἀδιαφορία καὶ εἶπε :

- Δὲν μπορῶ πειὰ νὰ κάνω τίποτε, δεσποινίς, Ὁ πατέρας σας...
- Ξέρω, ξέρω! τὸν διέκοψε ἡ Ἀμελί. Βιάζει τὸν ἑαυτὸ του γιὰ νὰ πεθάνῃ. Ἐπειδὴ πέθανε ἡ γυναῖκα του, δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ ζήσει. Ἡ ἀρρώστεια του εἶνε ὁ θάνατος τῆς μαμιάς. Δὲν ξέρετε ἐσεῖς, γιατρέ, πόσο ἀγαπῶντουσαν, τί ἦταν ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον. Ἐγὼ τὸ ξέρω, γιατί ἦμιον κόρη της. Ἡ μάλλον, κάτι ἄλλο θὰ ἔπρεπε νὰ πῶ: Ἐπειδὴ δὲν ἦμιον ἀρκετὰ κόρη τους!...
- Καὶ πῶς αὐτό; ρώτησε μὲ περιέργεια ὁ γιατρός.
- Ἀγαπῶντουσαν τόσο πολὺ, ὅσο δὲν μπόρεσα ἐγὼ ν' ἀγαπηθῶ ποτέ ἀπ' αὐτούς, ἐγὼ πού ἦμιον τὸ παιδί τους! Ὄταν ἕνας ἄνδρας καὶ μιὰ γυναῖκα εἶνε δεμένοι μὲ τέτοιον ἔρωτα, δὲν τοὺς ἐνδιαφέρει ὁ περὶτὸς σύνδεσμος τοῦ παιδιοῦ.

Καὶ ἡ Ἀμελί, μόλις συγκρατομένη, ἐξακολούθησε :

— Πιστέψτε με, γιατρέ, πῶς δὲν τὰ λέγω ὄν' αὐτὰ ἀπὸ καζία. Ἀπεναντίας ἀισθανόμιον πάντα τόση χαρὰ, βλέποντάς τους τόσο ἐντυχιμένους, προσκολλημένους τὸν ἕνα στὸν ἄλλον, νὰ τρέμῃ ἡ ψυχὴ τοῦ ἑνὸς γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ ἄλλου καὶ μοῦ φαινόταν πάντα τόσο ἀρπύσκο, τόσο ἀδικο, τόσο γελοῖο, ἂν τοὺς ἀκούγα ποτέ νὰ κάνουν τὸν παραμικρὸ λόγὸ γιὰ μένα!

» Ὄταν βρισκόντουσαν κι' οἱ δύο στὸ σπιτι, ἦμιον συνηθισμένη νὰ χιπῶ πάντα τὶς πόρτες τῶν δωματίων, προτοῦ νὰ μῶ σ' αὐτὰ, γιατί φοβόμιον μήπως τοὺς βρῶ ἀγκαλιασμένους νὰ χαίρονται τὸν ἀγέραστο ἔρωτά τους. Κατωλάβαινα ἀκόμα πῶς δὲν εἶχα δικαίωμα ν' ἀνησυχῶ διὰ ἀνθρώπους, τὴ στιγμή πού ἦταν τόσο ὡραῖο, τόσο σπάνιο πρᾶγμα ν' ἀγαπῶνται διὰ οὕτως ὅσο πολὺ! Ὄστε δὲν εἶνε καζία. Λυπάμιαι μόνο πού δὲν μπορῶ νὰ σώσω τὸν πατέρα μου.

Ὁ γιατρός κούνησε μελαγχολικὰ τὸ κεφάλι του. Ἡ Ἀμελί φαινόταν τόσο σκληρὴ στὶς ἐκφρά-

σεις της γιὰ τὸν ἄρρωστο πατέρα της!

— Δὲν εἶμ' ἐγὼ ἐκείνη, ἐξακολούθησε ἡ νέα, πού θὰ μποροῦσε νὰ τὸν σώσῃ ἀπ' τὴν ἀτελεισία του, πού θὰ μποροῦσε νὰ τὸν συγκρατήσῃ στὴ ζωὴ! Ὄν' ἐγὼ, οὔτε κινένας ἄλλος! Μέσα στὸ μυαλό του δὲν ὑπῆρχε ποτέ τίποτ' ἄλλο, ἐκτός ἀπ' τὴ μητέρα μου. Ὅ,τι ἔλεγε, ὅ,τι σκεφτόταν, ὅ,τι ἔκανε ἐκείνη ἦσαν ἱερὰ γιὰ τὸν πατέρα μου. Ἦσαν διαταγές, ἦσαν νόμοι...

» Λοιπόν, γιατρέ, λέτε πῶς δὲν ὑπάρχει πειὰ ἐλπίδα; Ἡ τελευταία του ὥρα πλησίασε; Ἀχ, μὰ δὲν εἶνε δυνατὸν! δὲν εἶνε σωστό! εἶνε πολὺ κοντὸ, εἶνε ἀδικοῦλόγητο! Πρέπει νὰ τὸν ἐμποδίσω! Δὲν θέλω νὰ πεθάνῃ ὁ πατέρας μου. Καὶ δὲν θὰ πεθάνῃ!

Ὁ γιατρός, ἀκούγοντας τὴν τελευταία της φράση, τινάχτηκε ἀπότομα.

— Ναί... Μπορῶ νὰ τὸν σώσω! συνέχισε ἡ Ἀμελί. Μὲ μιὰ φράση μονάχα πού θὰ προφέρω, μπορῶ νὰ τὸν σώσω! Εἶνε ὅμως πολὺ σκληρὸ νὰ τὴν πῶ! Ἀλλὰ θὰ τὴν πῶ!..

Κι' ἀφίοντας τὸ γιατρό, μπῆκε μέσα στὸ δωμάτιο, ὅπου ὁ ἄρρωστος οὔτε κοινοῦταν καθόλου, οὔτε ἔλεγε τίποτε.

Ἦταν ξαπλωμένος, ἀναίσθητος, ἀδυνατισμένος μὲ τὰ μάτια ἄδεια, ἐντελῶς ἄδεια. Μόλις ἡ Ἀμελί μπῆκε μέσα, γύρισε τὸ κεφάλι του πρὸς τὸ μέρος της καὶ προσπάθησε νὰ χαμογελάσῃ, μὰ δὲν κατάφερε παρὰ νὰ κάνῃ ἕναν ἐλαφρὸ μορφασμό, πού ἔσβυσε γρήγορα ἐπάνω στὰ χεῖλη του. Ἐξείνη τὸν κῆλαξε, ἀνοῖξε τὸ στόμα, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ μιλήσῃ.

Μιὰ δόλοκληρη νύχτα ἔμεινε κοντὰ του, μὰ δὲν κατώρθωσε νὰ βγάλῃ οὔτε λέξι ἀπ' τὸ στόμα της. Κατὰ τὰ χαράματα, βλέποντάς τον νὰ κοιμᾶται, βγήκε ἔξω ἀπ' τὸ δωμάτιό του μὲ τὴν καρδιά της σφιγμένη.

Ὄταν ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ὥρες πήγε πάλι νὰ τὸν ἰδῇ, ἐδεύλιασε ἀκόμα περισσότερο. Τοῦ εἶπε ταραγμένα :

— Καλημέρα, μπαμπά!
Ἐκεῖνος τῆς ἀπάντησε μὲ κάποια ἀδιαφορία :

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ, ΛΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— "Όταν ο διάβολος δεν έχει καρπό να πάρη να κάνει μια άτιμία, στέλνει τη γυναίκα.
 — "Η γλώσσα των γυναικών μοιάζει με μαχαίρι, που ή συγχή του χορής δεν τ' αφήνει να σκουριάση.
 — "Η γυναίκες, συνήθως, έχουν αρκετό πνεύμα για να μιλούν, πολύ λίγο όμως για να σιωπούν.
 — "Η καρδιά της γυναίκας μοιάζει με σπάτι, απ' την πόρτα του οποίου δεν λείπει ποτέ το... ένοικιαστήριο.
 — "Όταν ο γιατρός κ' ή τελευταία έλπίδα παρατήσουν τον άρρωστο, μονάχα ή γυναίκα μένει κοντά του.
 — "Η γυναίκα μπορεί να ξεχάση τον έρωτά της, τ' αρωτικά της κόλπα όμως ποτέ.
 — "Η γυναίκες μεταμελούνται όταν θυμούνται τις παλιές των άμαρτιές και λυπούνται όταν δεν μπορούν να ξανατέσουν στις άμαρτιές αυτές.

— "Όσο λιγότερο μοιάζει με άνθρωπο ο ήρωας ενός μυθοποήματος, τόσο περισσότερο τον αγαπούν ή γυναίκες.

— "Υπήρξαν πάρα πολλές γυναίκες, ή οποίες αυτοκτόνησαν, γιατί πέθανε ή αυτοκτόνησε ο φίλος των. Κομμά όμως γυναίκα δεν αυτοκτόνησε εξ αίτίας του θανάτου του σιζύγου της.

— Στόν έρωτα δεν χοιμάζεται παρά μια στιγμή μονάχα, για να ξαναγορήσει στην άμαρτία ή μετανοήσασα. Πι έ ρ ν τ ή Μ π ό ς

— "Όσο κ' αν κακολογεί ένας άντρας τις γυναίκες, δεν μπορεί να φτάση στο ύψος της κακολογίας που φτάνουν ή ίδιες γυναίκες όταν άλληλοκακολογούντα. Σ α μ φ ό ρ

— "Η γυναίκες μοιάζουν με τις πεταλούδες κατά τούτο : ότι κάθε τι που λάμπει, τις θαμπώνει.

— "Η φιλαρέσκεια μοιάζει με το φτιασίδι. Κάνει τεχνητή την όμορφιά. Σ τ ά ε λ

— "Η γυναίκα είναι το λεπτό κ' ευχάριστο άρωμα του λουλουδιού εκείνου που πολύ συχνά είναι γεμάτο άγκάθια και που λέγεται «ζωή».

Β ο λ τ α ι ρ ο ς

— "Η γυναίκα είναι ένας άπατηλός καθρέφτης, μέσα στον οποίον ο άνθρωπος νομίζει ότι βλέπει την ευτυχία του.

— Για τις γυναίκες, ή φλόγα ή αγάθη είναι προτιμότερη απ' τή σιωπή. Ο ύ γ κ ω

— "Ο έρωτας είναι ανώτερος απ' το καθήκον. Μονάχα ο θάνατος μπορεί να τόν νικήση.

Λ α ρ ο σ φ ο υ κ ω

— Κάλλο μια ούγγια τύχη, παρά έκαστο λίτρος σοφία.

— Δέν μου μιλά ή νύφη, έχει κόκαλο και γλώφει.

— Έμαρζοίταν ή ποδιές μας και σκεπάσαν τις πομπές μας.

— Χήρα πάντρευε τή κόρη της, το πλείότερο για λόγου της

— Μακρὰ μαλλιά, κοντά μυαλά.

— "Όποιος αγαπάει, στραβώνεται.

— "Όποιος κρυφά παντρεύεται, φανερά κομπέεται.

— Το μυστήριο του έρωτος είναι βαθύτερο απ' το μυστήριο του θανάτου.

— Μονάχα ο ιδανικός έρωτας είναι χορής.

— "Η νεότης, ο έρωτας κ' ή άνοιξις πλημμυρίζουν τόν κόσμο με τριαντάφυλλα.

— "Η γυναίκες μιλάνε, χωρίς ποτέ να λένε τίποτε και παραδίδονται δόλοκληρες τή στιγμή που άρνούνται να παραχωρήσουν το παραμυθό.

— Τί είναι ή σύζυγος ; Άυτή «πανταχού παρούσα» !

— Σπανίως αισθάνεται ή καρδιά εκείνο που εμφοράζοντα τή χείλη.

— "Η καρδιά του ανθρώπου είναι μια λύρα με έφρτα χορδές. "Εξ χορδές για τή λύπη και μια για τή χαρά, ή όποια σπανίως δονείται.

— Οί άντρες γίνονται τρυφερότεροι όταν τούς συγχωρηθεί μια παροδική άποστία.

— "Η γυναίκα μεταμελούνται όταν θυμούνται τις παλιές των άμαρτιές και λυπούνται όταν δεν μπορούν να ξανατέσουν στις άμαρτιές αυτές.

— "Όσο λιγότερο μοιάζει με άνθρωπο ο ήρωας ενός μυθοποήματος, τόσο περισσότερο τον αγαπούν ή γυναίκες.

— "Υπήρξαν πάρα πολλές γυναίκες, ή οποίες αυτοκτόνησαν, γιατί πέθανε ή αυτοκτόνησε ο φίλος των. Κομμά όμως γυναίκα δεν αυτοκτόνησε εξ αίτίας του θανάτου του σιζύγου της.

— Στόν έρωτα δεν χοιμάζεται παρά μια στιγμή μονάχα, για να ξαναγορήσει στην άμαρτία ή μετανοήσασα.

— "Όσο κ' αν κακολογεί ένας άντρας τις γυναίκες, δεν μπορεί να φτάση στο ύψος της κακολογίας που φτάνουν ή ίδιες γυναίκες όταν άλληλοκακολογούντα.

— "Η γυναίκες μοιάζουν με τις πεταλούδες κατά τούτο : ότι κάθε τι που λάμπει, τις θαμπώνει.

— "Η φιλαρέσκεια μοιάζει με το φτιασίδι. Κάνει τεχνητή την όμορφιά.

— "Η γυναίκα είναι το λεπτό κ' ευχάριστο άρωμα του λουλουδιού εκείνου που πολύ συχνά είναι γεμάτο άγκάθια και που λέγεται «ζωή».

— "Η γυναίκα είναι ένας άπατηλός καθρέφτης, μέσα στον οποίον ο άνθρωπος νομίζει ότι βλέπει την ευτυχία του.

— Για τις γυναίκες, ή φλόγα ή αγάθη είναι προτιμότερη απ' τή σιωπή.

— "Ο έρωτας είναι ανώτερος απ' το καθήκον. Μονάχα ο θάνατος μπορεί να τόν νικήση.

— Καλημέρα, παιδί μου !
 — Δέν ήπες τ'ό γάλα σου ;
 — Δέν πεινώ, παιδί μου.
 — Θέλεις να σου διαβάσω εφημερίδα ;
 — "Αν θέλεις.
 — "Η μήπως θ'α προτιμούσες να σου κάμω τίποτ' άλλο ;
 — Θ'α προτιμούσα να μ' άφινες ήσυχο !
 Τότε κ' εκείνη εξέσπασε :
 — "Α, όχι, αυτό είναι άδικο !
 "Εκείνος έκανε ένα «ποιό » κ' εξακολούθησε να τήν κυτάζει μ' ένα βλέμμα άδιάφορο. "Η "Αμελί ξεφόνισε τότε :
 — Ναί είναι άδικο τ'ό ότι εγκαταλείπεις τόν έαυτό σου στην τύχη ! Τ'ό ότι προσπαθείς διά τής βίας να πεθάνης ! Τ'ό ότι αυτοκτονείς ! Γιατί αυτό που κάνεις, είναι μια αυτοκτονία !
 — Δέν είναι έτσι, αδάντησε εκείνος άμέριμνα.
 — Ναί, ναί ! Είναι μια αυτοκτονία ! "Ενώ... ενώ ή μαμά δεν τ'ό άξιζε, πατέρα !
 "Ο άρρωστος, άκούγοντας τ'α λόγια της, τινάχτηκε άπότομα :
 — Πώς ; Τί είπες ; ρώτησε με φωνή βαθεία.
 Τότε εκείνη ελε χαμηλόφωνα :
 — Σε άπατούσε... Ναί, σ'ε άπατούσε, πατέρα...
 "Ο άρρωστος άνασηκώθηκε στο κρεβάτι του και καταβάλλοντας όσες δυνάμεις τού άπόμειναν, άρχισε να φωνάζη :
 — Τί ; Τί ; Τί είπες ; Είσα τρελή...
 "Εκείνη τραβήχτηκε πίσω τρομαγμένη, σ'α να φοβήθηκε μήν τή ζωής της.

— "Αχ, πατέρα, ίσως θ'α με συχαθής που τολμώ να σου τ'α πω αυτά... "Εν τούτοις έστρεψε... Ναί, σ'ε άπατούσε... δεν ήταν όπως τήν φανταζόσασα... ήταν μια γυναίκα κούνη, καθώς πολλές άλλες... Στην αρχή σ' άγάπησε για λίγον καιρό, μα στο τέλος τ'ό έμαθα... μια μέρα στο σπίτι τής γιαγιάς. "Η γιαγιά τήν έμάλωνε, τής έκανε παρατηρήσεις. "Εγώ ήμουν στο διπλανό δωμάτιο και δέν με πήσαν είδησι. Τ'α άκουσα όλα ! Καταλαβαίνεις λοιπόν, πατέρα, ότι τή στιγμή που σ'ε είδα να ζητάς να πεθάνης επειδή πέθανε κ' αυτή... μου φάνηκε άδικο... "Ηταν όποσός σκληρό να σου τ'ό πω, γιατί θ'α ξέβητα τή μητέρα μου... μια πεθαμένη... "Αλλά πάλι σκέφτηκα, ότι είχα ύποχρέωσι... για σένα... για τόν καλό μου πατέρα !...
 "Ενας άναστεναγμός, ένα φρικαλέο μουντζρητό τού πατέρα της τήν δέκωψε. Τ'α μάγουλά του είχαν γίνει κατακόκκινα, τ'α μάτια του πετούσαν φλόγες, τ'α χέρια του έτρεμαν.

— "Εχεις δικιο, σ' ευχαριστώ, παιδί μου, ψιθύρισε στο τέλος. Σ' ευχαριστώ. Τί βλάκας που ήμουν ! Δέν ύποπτεύθηκα τίποτε. "Επίστευα διαρκώς στα λόγια της, στα χάρια της. Μου έφρούσιανε τ'ό κεφάλι με τς φευτιές της ! Μ' άποκοίμιζε. Κι' εγώ ο άρελής, ήθελα να θυσιάσω για χάρη της. Να πεθάνω γι' αυτή, τήν...
 "Η "Αμελί έβαλε μια φωνή :
 — Πατέρα ! Σόπια ! Μήν ξεχνάς πως είναι πεθαμένη...
 "Εκείνος όμως εξακολούθησε. Δέν καταλάβαινε πειά, δέν είχε συνείδηση πως αυτή που βρισκόταν μπροστά του, ήταν ή κόρη του και πως τής μιλούσε για τή μητέρα της ! "Ηταν ένας πληγωμένος έρωστής, που είχε δικαιομα να διαμαρτυρηται για τόν πόνο του. Δέν άκουγε μέσα στο μεθισο τής χογής του τή φωνή που τόν παρακαλούσε, που τόν ικέτευε :

— Σε παρακαλώ, πατέρα, πάψε πειά, πάψε !
 Τότε κατάλαβε πειά ή "Αμελί, πως ή άποστολή της είχε τελειώσει. Πώς ο πατέρας της θ'α υπέφερε πολύ, αλλά θ'α σωζόταν, θ'α ζούσε ! Και άναστενάξε. Κτύπαξε με μια άπειρη συμπάθεια τόν δυστυχισμένο εκείνον άνθρωπο, που τόσο τόν είχε παράνει και βγήκε απ' τ'ό δωμάτιο.

Μόλις βρέθηκε έξω, έβλεψε μια στιγμή τ'α μάτια της, σήρωσε τα δυό της χέρια ψηλά κ' άφίνοντας τ'α δάκρυά της να χυθόν ποτάμι, ψιθύρισε σιγά, σ'άν να προσεχόταν :

— Σου ζητώ συγγνώμη, μητέρα ! Τόν αγαπούσες έν τούτοις τόσο πολύ ! Δέν είν' αλήθεια, ότι θάκανες τ'ό παν για να τόν σώσεις ;... έστω κ' αν αναγκάζόσουν να καταφύγης σ' ένα τρομερό ψέμμα, σ'άν αυτό που είπα προό όλίγου εγώ !...
 ΑΝΑΡΕΑΣ ΣΑΧ.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

'Ανάθημα τόν έρωτα : στον άνθρωπο (όνας μπαίνει, χωρίς θέρη θεμαίνεται, χωρίς τρε- (μούλα τρέμει.

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

"Ο διάσημος Γάλλος συγγραφέας Πιέρ Μπενονά, ο μυθιστοριογράφος τής «Ατλαντίδος» και τού «Καινήμαρκ», με στολή άκαδημαϊκού, κατά τήν ημέρα τής έπισήμου δεξιώσεώς του στη Γαλλική 'Ακαδημία, τής όποιας εξέλεγή τελευταίως μέλος. (Σκίτσος τού Κάμπι).

